

PREGLED PLAČEVANJA RTV PRISPEVKA

Sistem RTV-prispevka je bil vzpostavljen z novelo **ZRTVS-B**, ki je začela veljati 30. oktobra 1999. Od takrat dalje RTV Slovenija pri obračunavanju, plačevanju in prisilni izterjavi RTV-prispevka postopa po določbah Zakona o davčnem postopku in podredno po določilih Zakona o upravnem postopku. Pred tem se je pobirala RTV naročnina, izterjava pa se je vršila preko sodišč po dolgotrajnih postopkih v skladu z določili Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ). Prispevek po novem ni bil več opredeljen kot plačilo obvezne naročnine na programske vsebine, ampak kot zakonsko določena obveznost za financiranje dejavnosti RTV.

ZRTVS-B je radikalno uvedel dve bistveni novosti, ki sta RTV Sloveniji omogočili mnogo stabilnejši in zanesljiv vir prihodka ter mnogo cenejši in hitrejši postopek izterjave:

1. zakonsko domnevo, da je vsak odjemalec oziroma plačnik električne energije imetnik sprejemnikov in zavezan k plačevanju RTV-prispevka (razen če poda zakonsko predpisano izjavo o neposredovanju sprejemnikov) in
2. zakonsko pooblastilo, da RTV Slovenija sama izvaja postopke izterjave po določilih Zakona o davčnem postopku.

Ker takrat RTV Slovenija ni imela dovolj strokovno usposobljenih kadrov, ki bi bili zmožni izpeljati implementacijo zakonskih sprememb, je v prvi fazi najela zunanje izvajalce, ki je tako iz pravnega vidika, kot tudi iz tehnološkega in izvedbenega vidika nastavil temelje za nov sistem pobiranja in izterjave prispevka. RTV Slovenija je nato v letu 2004 prekinila sodelovanje z izbranim izvajalcem in samostojno prevzela vse naloge, povezane z RTV-prispevkom. Le-te se izvajajo v okviru Službe za obračun RTV-prispevka, ki je zadolžena za vodenje evidenc zavezancev, fakturiranje, izvajanje aktivnosti za pridobivanje novih zavezancev, obravnavo vlog za oprostitve plačila, odpise, odloge in obročna plačila, za opominjanje neplačnikov, izdajo odločb o obveznosti plačila in izdajo sklepov o davčni izvršbi, reševanje reklamacij in pritožb, vodenje saldakontov in knjigovodsko zapiranje plačil.

V naslednji tabeli so prikazani nekateri ključni podatki o številu zavezancev, višini prispevka, realiziranem prihodku in številu oproščenih zavezancev v zadnjih petnajstih letih.

Tabela: Pregled števila zavezancev, višine prispevka, prihodkov in oproščenih zavezancev

Leto	Število zavezancev (povpr.)	Višina prispevka (fizične osebe)	Prihodek	Število oproščenih (povpr.)
2011	610.169	12,00 €	81.405.426 €	28.554
2012	610.914	12,75 €	91.941.676 €	27.904
2013	611.793	12,11 €, 12,75 € *	90.308.640 €	28.347
2014	616.260	12,75 €	93.050.526 €	29.048
2015	618.299	12,75 €	93.500.877 €	16.467
2016	621.440	12,75 €	94.043.797 €	15.604
2017	619.971	12,75 €	93.885.797 €	14.720
2018	623.518	12,75 €	94.500.363 €	14.567

Leto	Število zavezancev (povpr.)	Višina prispevka (fizične osebe)	Prihodek	Število oproščenih (povpr.)
2019	628.093	12,75 €	95.641.836 €	15.270
2020	627.152	12,75 €	96.196.509 €	16.084
2021	632.304	12,75 €	97.182.078 €	15.373
2022	639.197	12,75 €	98.777.726 €	14.104
2023	640.535	12,75 €	99.180.407 €	14.737
2024	638.352	12,75 €	98.980.639 €	15.027
2025	639.548	14,02 €	109.140.322 €	15.309
2026 do avg.	641.977	14,02 €	73.009.970 €	15.330

** V letu 2013 je bila za prvih pet mesecev (od januarja do vključno maja) uveljavljena nižja višina prispevka v višini 12,11€.*

Prihodek od RTV-prispevka je neposredno povezan s številom zavezancev za plačilo, ki se je v zadnjih petnajstih letih povečalo za skoraj 32.000 oseb. Razlog za povečevanje števila plačnikov ne izvira iz samovoljnih prijav sprejemnikov, ampak iz izvajanja aktivnosti za pridobivanje novih zavezancev preko obveščanj odjemalcev električne energije in iskanja neprijavljenih sprejemnikov pri pravnih subjektih s kontrolo na terenu in s pomočjo podatkov iz javnih registrov. Če RTV Slovenija ne bi bila proaktivna, bi število zavezancev konstantno upadalo, saj število novih prijav sprejemnikov nikoli na nadomesti števila izgubljenih zavezancev zaradi smrti, odhoda v DSO ali v tujino, prenehanja poslovanja ipd. Tako pa je imela RTV Slovenija kljub nespremenjeni višini prispevka možnost vplivanja na višino prihodka iz tega vira. Ob nespremenjenem prispevku v višini 12,75 evra je RTV Slovenija povečala prihodek iz 93 mio evrov v letu 2014 na skoraj 99 mio evrov v letu 2024.

Povprečno število aktivnih zavezancev oziroma plačnikov RTV-prispevka je v letu 2026 doseglo novo najvišjo raven in se bliža številu 642.000.

Z uvedbo predvajanja TV programov RTVSLO v polnem obsegu preko interneta je bil v letu 2019 izpolnjen pogoj, da smo lahko skladno z ZRTVS-1 šteli tudi računalnike in telefone z internetnim dostopom kot televizijske sprejemnike oziroma naprave, ki omogočajo sprejem TV programov. To je bila z vidika obveznosti plačevanja polnega RTV-prispevka velika prelomnica, ki je pomembno vplivala na višino zbranih sredstev.

Bistven premik pri zaježitvi odjav sprejemnikov pa je bil narejen v letu 2024 s sprejemom novega Pravilnika o načinu prijavljanja in odjavljanja sprejemnikov ter o načinu plačevanja prispevka za izvajanje dejavnosti Radiotelevizije Slovenija (Ur. list RS št. 60/24), s katerim so se zaostрили pogoji za odjavo sprejemnikov. Število zavezancev, ki ne plačuje RTV-prispevka iz razloga odjavljenih sprejemnikov, se je v nadaljnjih dveh letih za več kot prepolovilo. Trenutno je takšnih zavezancev še 1.370, število pa se iz meseca v mesec znižuje.

Oprostitve plačila RTV-prispevka so po zakonu možne za socialno ogrožene zavezance, ki prejemajo denarno socialno pomoč ali varstveni dodatek in za točno določene kategorije invalidov s hujšimi telesnimi okvarami. Število oproščenih zavezancev se giblje med 14.000 in 16.500, od tega

je okoli 60 % oproščenih socialno ogroženih oseb in 40 % invalidov. Na podlagi zahteve informacijske pooblaščenke po opravljenem inšpekcijskem pregledu v letu 2015 mora RTV Slovenija iz svojih evidenc brisati vse zavezance, ki so bili oproščeni kot invalidi pred več kot 10 leti, zato je statistično izkazano število oproščenih zavezancev od tega leta bistveno manjše. Oprostitve invalidov so trajne, oprostitve socialno ogroženih oseb pa časovno omejene na čas prejemanja denarne pomoči po veljavni odločbi Centrov za socialno delo.

Izterjava RTV-prispevka je izredno učinkovita, hitra, optimizirana in poteka v več fazah do izdaje sklepa o davčni izvršbi, če dolg ni poravnán po opominu ali odločbi. Pošiljanje davčnih izvršb na banke poteka v elektronski obliki po istem protokolu kot poteka davčna izvršba za sklepe, ki jih izda FURS. RTV Slovenija v postopkih izterjave (opomini, odločbe o obveznosti plačila, sklepi o davčni izvršbi) pridobi letno za več kot 5 mio evrov denarnih sredstev skupaj s plačanimi zamudnimi obrestmi in stroški davčne izvršbe.

Obvladovanje stroškov

Stroški poštnih storitev

V strukturi stroškov pobiranja in izterjave RTV-prispevka predstavlja daleč največji delež strošek poštne, saj se cene poštnih storitev vsako leto zvišajo za približno 10 %. RTV Slovenija si zato vseskozi prizadeva racionalizirati poslovanje in sprejema ukrepe v smeri zmanjševanja količine poštnih pošiljk. Iz tega razloga so bili v preteklih letih:

- ukinjeni posamezni opomini za neplačane račune in nadomeščeni z obvestilom o zapadlih obveznostih v okviru rednih obračunov RTV-prispevka,
- ukinjeni papirnati računi za zavezance, ki RTV-prispevek poravnava preko direktne bremenitve oziroma trajnika.

V letu 2025 je bil uspešno izpeljan projekt ukinitve mesečnega pošiljanja položnic po pošti za fizične osebe. RTV Slovenija se je odločila za pošiljanje položnic dvakrat letno po šest položnic skupaj v eni pošiljki. Sprejeta poslovna odločitev je pomenila prihranek pri stroških poštne v višini 3 milijone evrov letno. Sprememba je bila ob domišljeno zastavljeni promocijski kampanji dobro sprejeta tudi pri zavezancih za plačilo RTV-prispevka, hkrati pa je tudi dodatno pospešila prehod na elektronske račune. Število zavezancev, ki prejema e-račune, je trenutno 96.000 in se vsak mesec povečuje. Z januarjem leta 2028 bodo e-računi zakonsko obvezni za vse poslovne subjekte.

Tehnološka podpora in stroški dela

V Službi za obračun RTV-prispevka kontinuirano poteka optimizacija poslovnih procesov. Vsi postopki so podprti na najvišjem tehnološkem nivoju z informacijskim sistemom, ki ga razvija in vzdržuje skupina za tehnološko podporo delovanja Službe za obračun RTV-prispevka. Tehnološko sodoben in prilagodljiv informacijski sistem predstavlja ključno operativno podporo in omogoča avtomatizacijo številnih postopkov, visoko zanesljivost, boljšo sledljivost, hitrejšo obdelavo podatkov, zmanjševanje ročnega dela ter učinkovitejše delo z zavezanci.

Prilagodljiva in odzivna tehnološka podpora v kombinaciji s proaktivnostjo zaposlenih v Službi za obračun RTV-prispevka, ki stremijo k optimiziranju procesov in iskanju rešitev za racionalnejše poslovanje, je omogočila velike prihranke pri stroških dela, saj se je število zaposlenih v zadnjih petnajstih letih zmanjšalo iz 42 na 27. Ob upoštevanja dejstva, da je čedalje manj zaposlenih ustvarjalo čedalje večje prihodke, je vsekakor vredno priznati zelo uspešno obvladovanje pobiranja RTV-prispevka.

Pripravila: Služba za obračun RTV prispevka